

БУРЯТ-МОНГОЛЫН УНЭН

1940 оной
АВГУСТ
24
Суббота
№ 196 (3196)

Гурбан миллион гектар шахуу намарай тарилгыг колхозууд тариба

Ороной централна ба хойто областнуудта, Сибирьтэ, Уралда, Казахстанай хойто районуудта намарай тарилга дэлгэрбэ. Белоруссида, Куйбышевска ба Пензенска областнуудта, Киргизийн хадын районуудта тарилга эхилэе. Августын 15-да, колхозууд болбол 2215000 гектар намарай тарилга хэбэ. Хойто районуудта ба Сибирьтэ (Кировскэ ба Омско областнуудта бэшэндэ) тарилгын хүдэлмэри үнгөрхөн жэлэйхнээ тургөөр ябана. 89 процент дүүргэһөн Удмурска АССР-эй колхозуудай олонхины намарай тарилгыг дүүргэжэ байна.

ВНЦК(б)-ийн Б.-М. Обкомой ба БМАСССР-эй
Верховно Советэй Президиумэй орган

Бөх 10 шүгэ.

КП(б)-гэй ЦК-гэй Пленумэй шийдхэбэринүүдээр бүхы большевикуудыг ээбсэглэхэ

Бүхы орон соо партийна актив суглаанууд боложо байна. Большевистскэ кадрнууд болбол КП(б)-гэй Централна Комитетэй пленумэй шийдхэбэринүүдтэ зүбшэн хэлсэжэ байна. Нагта шуухаа удхатай байһан барбаа, ВКП(б)-гэй ЦК-гэй пленумээр зүбшэлэгдэхэ зүбшэн шийдхэбэринүүдтэ коммунистическэ партийна бүхы организацинуудай харгалы хандуула. СССР-эй гаднын политикын амжалтнуудтар омогтохонинь, сэдхэлээ шигдаһанинь—активууд дээрхи докладууд ба выступлениүүт соо эли тодоор харагдана. ОР-эй Верховно Советэй долоох сесси дээрэ нүхэр Молотог хаяхан хаяаа докладнь, советскэ правительствын сталин гаднадын политикы—социализмын орой ажалдада үнгөрхөн жэл соо өлөхөн баяр асарһан йна гэбэл: Советскэ Социалистическэ Республиканыудай Союзтэ 16 Союзна республикынуудта бүридэнэ. Сүлөөтэ советскэ гаднадын агуууэхэ бүлэдэ 23 миллион шэнэ гражданиуд нэмэробо. СССР-эй хүсэмжлэһэн гэжэ, уласторондын удхашаа ба нүлөөн ургаа.

Доёрдох империалистическэ шай шахаруу шайга оо тон оршоомойды соо сээрүтэ стилинса гаднадын политикы Советскэ Союзна городуудта ба селонуудта өнхө амжалтар ажаллаһы хаягаба. Манай болбол дайнаа газар тээна. Зүгөөр, энэ хадаа тулалһан калгаа хараад, нөгөө мивуа Манайга амарха бодол түрэлтэ сэдхэлээ дүүрэхэ ямаршыг манда үгэнэгүй. Дайсадыршыг "фонусууд" тохоболдоо наамдалар дээрээрхотогонинь, Советскэ Союз оури өхөтөлүй ба хүсэмжлэһэн оролоной. Партийна ЦК-гэй пленумэй шийдхэбэринүүдтэ ээбсэглэһэн байна.

Дурьяага оо хүдэлмэриг хүснүүдэй бэлдэхэ "онүүд гуд" оо СССР-эй Верховно Советэй Президиумэй июниин 26-найры Указыг оролоһон гэдэ партинолацинуудай контрольна Централа Комитетэй шийдхэбэринүүд болбол партийна ажилчиннуудай ажлыг уулган гүнзгий удхата политикскэ актэристик үгэнэ. Тэдэ шийдхэбэринүүдтэ, хүсэлтэ прожэктэ адалар, мүнөө байһаа гуднуудай, шула ябуу гын шайлан дээрэ гэрэл саяаруулжа шулаа, нотагдахи организацинуудай хэлхэн алдуууулаһи үнэнь элирүүлэнэ. ЦК гэдэ пленумэй заабэринүүдтэ хүтэлэһон болгон, партийна активынашуууд өөрхөгөө хизаарай, орой, районой политическэ ба хын тодорхой зорилгонуудыг өлөнэ.

Хүдөөгэй партийна организацинууд, гороной эхив организацинуудтэ нивээд шула ба үсөөн тоотой байһан элгэ. Районууд болбол хүдөөгэй партинолацинуудтэ ЦК-гэй Пленумэй шийдхэбэринүүдтэ зүбшэн хэлсэглэһэ ийелдэ дэлэ хөмжээд үнгөрөгжэ. Хуралгыг кампанье, таранай гэгдэтэй тэмээлэһэ, гүрэнэй урда колхозуудай уялгануудыг сагсоон дүүргэ гын хүтэлэригтэ самокритичнээ, вариар хаража үзэлгэһэн тулалха ёһотой.

Советскэ Литвэдэ литвын профсоюзнуудай хүдэлмэрлэгшэдэй совещани

Профсоюзнуудай каунаска гэртэ, профессиональна союзуудтэ активна хүдэлмэрлэгшэдэй совещани болобо. Сугларгаштадй н-ръемэ аплодисментнүүд дор, Хүндэтэ Президиумдэ нүхэд Сталин, Молотов, Шверник хунгадаба. Совещани дээрэ профсоюзнуудай зорилгонууд ба ажалай бүтөөсыг дөвшөлүүлхын түлөө тэмээсэлэй асуудалнууд хэлсэгдэбэ.

ПАРТИИНЫ ЧЛЭННҮҮДТЭ ЛЕКЦИНҮҮДЭЙ ЦИКЛ
Литвын коммунистическэ партиин каунаска городской комитет болбол партиин членүүдтэ лекцинуудыг эхилхэбэ. Лекцинууд болбол "Литвэдэхэ томо промышленностине национализацияга", "Литовско ССР ба СССР-эй общественно байгуулалта", "СССР-эй гражданиудай үндэһөн эрхэнүүд ба уялганууд", "Сталинска Конституци", "Хөөрдох империалистическэ дайн ба СССР-эй гаднадын политикы" гэһөн тэмэнуүүдтэ зориулагдана.

Газарай реформыг бэлүүлгэ
Уездной газарай комиссинуудай мэдэһэн ёһоор, Литвэдэ газарай фондодо 599616 гектар абтаба. 547 элементарна бригаданууд эмхидхэгдэ, тэдэньдэ 2219 хүн хүдэлмэрлэнэ.

Сүлөөлэгдэхэн арадай искусство
Кишинев, августын 21. (ТАСС). Кишиневта сагүргэлжин театр байгааргүй нэн. 10 жэлэй саана баригдажа эхилхэн театр дүүргэгдэнгүйгөөр үлэһөн байна. Мүнөө, Кишиневта гүрэнэй филармони бии болгодоо, тэрэньдэ оркестр, хорхой капелла, танцевальна ансамбль бии. Арадай творчествын байһан байгуулагдаа. Түмэр замай управлендэ молдавскэ самодеятельнэ хоор эмхидхэгдэбэ.

Ажалай бүтөөсэ ургана
Каунас, августын 20. (ТАСС). Литовскэ профсоюзнуудай централна бюророг турүүлэгшэ Шумаскас болбол хэлбэтэй түдөөлөгшэдтэй хөөрлэдтэ зуурга, стахановска хүдэлмэндэ олон тоото хүдэлмэрлэгшэд хабаадана гэжэ мэдүүлхэн байна. Ливо шанадаг Каунаска завод дээрэ стахановцуудай инициативын результатта, ажалай бүтөөсэ дүрбэ дахин ургаба. Гумэй резиневэ завод ба бусад олон предприятинууд дээрэ ажалай бүтөөсэ нилээд ургаа.

Кировэй нэрэмжэтэ музей
АСТРАХАНЬ, августын 20. (ТАСС). 1919 ондо 11-дехи Армиян штабай ба Кировээр толгойлуулач Реввоенсоветэй байһан гэртэ Кировэй нэрэмжэтэ музей нээгдэбэ. Кировэй ажалыбуулыг хариулан, 900 шахуу историческа документнүүд, фотографинууд ба картинанууд эндэ суглуулагдаа. Кировэй хүдэлмэрлэгшэ байһан музейн тэрэ талаг соо 1919 ондо байһан кабинет нэргээдэ. Эндэ бэшгэй стол, диван, стул, Ленинэй портрет, 3 телефон бии. Ханадаһан Архангельска губернииин карта үгөөтэй, столонь шал дор Волгын карта байна.

ХРОНИКО
РСФСР-эй Верховно Советэй Президиумай 1940 оной августын 19 нэй үдэрэй Указаар, нүхэр В.И. Борейко болбол РСФСР-эй автомобилна транспортын Арадай Комиссарай уялганаа сүлөөлэгдэбэ.

Ороод ба молдавска гүрэнэй театрууд Кишиневта эмхидхэгдэнэ. Бельцэдэ еврейскэ театр, нүүдэл театр ба бусад бии болгодожо байна. Консерватори ба музыкальна хоёр училищенүүд эмхидхэгдэбэ. Уран зурагай искусствоын нээгдэхэн музейг, художнигуудай эрхим картинанууд, скульпторнууд ба оёдолшодой хүдэлмэри-нүүд суглуулагдаха байна.

Таряа хуряалга
Августын 15 хүрэтэр Союз соо 53749000 гектар колосто таряан (шлайяй 62 процент) хуряалгаба. Крымскэ АССР, Орджоникидзевскэ хизаар, Полтавска область сабшалагынаа плание дүүргэе. Молдавска АССР, Кабардино-Балкарска АССР, Сумска, Харьковска ба Николаевска областнуудай колхозууд хуряалгаа дүүргэжэ байна. Холин северта, Якутска АССР-тэ колосто таряа хуряалга эхидэе. Сибирьтэ хуряалгын кампанинууд үргэн фронтоор ябана.

ТАСС-ын мэдээсэл
СССР, Турци ба Грециян хоорондо союз баталалга тухай военна хөөрөтдөөнүүдэй эхилхэн гү, али ябуулагдажа байһан тухай мэдээсэлнүүд хүүлэй үгэрнүүдтэ, гададын хэлбэлдэ—Юнайтед Пресс гэжэ американска агентствода, "Санди диспетч" гэжэ англиска газетэдэ, "Уси Сдоми" гэжэ финляндска газетэдэ ба бусадта гаранан байна.

АНГЛО-ГЕРМАНСКА ДАЙН
ЛОНДОН, августын 22. (ТАСС). Усэгэлдэр, дайсанай зарим самоледууд орон дотор нэбтэрэн ороһон ба зарим аэродромуудыг бомбодоһон байна гэжэ авиациин министерство мэдээсэе. Бомбодогдо ороһон хоёр городуудта алагданан ба шархатаһан хүнүүд бии. Дайсанай 13 самоледууд унаагдаа. Английска авиаци нэгэ самоледоо гээбэ.

Германска командованиин мэдээ
Берлин, августын 22. (ТАСС). Августын 21-нэй хүни, германска самоледууд Лондонһоо зүүнурда тээ байһан авиационо заводуудыг ба Брайтондохи буугай заводуудыг бомбодоб гэжэ германска командовани мэдээсэе. Хойто Германиян районууд дээрэ дайсаанаар хаялганан бомбонууд ехэ гэмтэл үзүүлэгүй. Усэгэлдэр, дайсан 7 самоледуудаа гээбэ. 6 германска самоледууд бусаагүй.

Итальянска командованиин мэдээ
РИМ, августын 22. (ТАСС). Манай авиаци Гибралтарай военна объектуудыг бомбодоб гэжэ итальянска командовани мэдээсэе. Нэгэ самолет бусаагүй. Дундада дайны зүүн хубила дайсанай подводно дождо шэгээгдэхэн ба нэгэ эсмиец торпедировагданан байна.

Дундада дайны зүүн хада манай самоледуудтай дайралданан, дайсанай крейсе нүүдэй соединени шагаар бомбодогдоо. 2 крейсер гэмтэе. Манай самоледууд бүгдэ бусаа. Кендэ (зүүн Африка) англиска самолет унаагдаа.

Советскэ Союзай Герой, лейтенант Степан Иванович Полянский. Улаан Армида алба хөхынгөө урда тээ, нүх. Полянский болбол Житомирско областин, Новоград-Вольскэ районой "За новую жизнь" колхозой полеводческо бригадыраа хүдэлмэрлэһэн байна.

Ф. Кисловый фото.

Советскэ Союзай Герой, лейтенант Степан Иванович Полянский. Улаан Армида алба хөхынгөө урда тээ, нүх. Полянский болбол Житомирско областин, Новоград-Вольскэ районой "За новую жизнь" колхозой полеводческо бригадыраа хүдэлмэрлэһэн байна.

Советскэ Союзай Герой, лейтенант Степан Иванович Полянский. Улаан Армида алба хөхынгөө урда тээ, нүх. Полянский болбол Житомирско областин, Новоград-Вольскэ районой "За новую жизнь" колхозой полеводческо бригадыраа хүдэлмэрлэһэн байна.

Зайргайн багшанарай конференци

Зайргайн аймагтай багшанарай конференци августын 20-ноо эхилж, гурван хоногто үргэлжлэв. Конференцид 130 багшанар хабсагдав. Хэлсэхэ зүйлэйнь нэгэдхи асуудал—1939-40 онуудай буралсалай жэлэй дүнгүүд ба 1940-41 онуудай буралсалай шөнө жэлэй зорилго тухайда, аймагтай арадай гэгээрэлэй тагнаг даагша нүхэр Гетманай доклад.

Үдэрэй темэдэ

КОЛХОЗУУДАЙ АВТО-АЖАХЫДА БОДОТО ГУРИМ БАЙГУУЛХА Автомашинануудыг зүбөөр хэрэглэж арадай ажыхды хэдхэн эхэ удхашанартай байһань элитэ. Автомашинанууд—хүнэй ажлын хүнгөдхөн, хэрэгын түргөөр бүтөөн.

Колхозой зөөриде хоро хэгшэд

Хори. Додо-Худанай сомоной, Молотовай нэрэмжэтэ колхоз үбнэ хурялгаар аймаг соогоо эгээн хожомдожо абана. Үбнэий хүдэлмэри дээрэ гурбан бригаданууд ажаллажа байбаша, 36 үдэрэй торшо соо сабшалгаар планаа 98 проц. ба үбнэ абалгаар 19 проц. дүүргэбэ.

Хилын саанаһаа Черчиллин выступлени

Лондон, августын 20. (ТАСС). Общинной палата дээрэ Черчиллин выступланиие Рейтер агентствода дамжуула.

1940-41 онуудай буралсалай шөнө жэлүүдтэ

1940-41 онуудай буралсалай шөнө жэлүүдтэ бургуулинуудай ямараар бэлэдхэжэ байһан тухай докладчик хэлэбэ. Олонхи бургуулинууд буралсалай жэлдэ бэлэдхэлэе байнаар үнгэргөө. Үнэтэйин хүсэдбэшэ дунда бургуули (директорын нүх. Мурзин) ба эхин бургуули (даагшань нүхэр Мурзина) буралсалай жэлдэ бүри байнаар бэлэдхөн байна.

СОВЕТСКЭ СОЮЗАЙ СТОЛИЦА—МОСКВА

ЗУРАГ ДЭЭРЭ: Архитектор Синявскийн проектээр баригданан, Горькийн улидаахи шэнэ гэр.

С. Сведелинн фото.

ҮНДЭР УРГАСА

Закамензий аймагтай, Мэлэ-Бортын соморой, „Улаан Одон“ колхозой герасимовска звено эрхимээр хүдэлмэрилбэ. Звенодо 40 гектар сабшалгагтай газар даалгагдаһан байгаа. Звеновой нүхэр Рабдановийн участок дээрһэнэ гектар бүрийн 55 центнер үбһэн хурялдабэ.

Хүүгэдые коммунистическэ духээр хүмүүжүүлхэ

Манай парти ба правительство болбол бургуули, багшанар ба хурагшад бүхэндэ, бүгэдэнийг буралсалда халуун анхрал табина.

ШАДАРОВ—БМАССР-эй гэгээрэлэй нарком

Хүдэлмэри абуулжа, багшанарта ехөхөн туһаламжа үгөө һэн. Кабанскийн аймагтай, Бывковскэ хургуули (эрхлэгшын комсомолец Нущкарев) 160 хурагшаддаа удаахи классуудыг оруулаа.

Улаан-Удэ городской №1 хургуулин 5-хи классай хурагша М. гэгшэд, классай хүтэлбэрилшэ М. Ф. буруугаар хандан байгаа. Тэрэһэнэй боложо, тус хурагшань багшанартаа найдабаригүйгөөр хандадаг, муугаар урагдаг ба бөө муугаар абажа ябадаг болоһон байгаа.

Улаан-Удэ городской №1 хургуулин 5-хи классай хурагша М. гэгшэд, классай хүтэлбэрилшэ М. Ф. буруугаар хандан байгаа. Тэрэһэнэй боложо, тус хурагшань багшанартаа найдабаригүйгөөр хандадаг, муугаар урагдаг ба бөө муугаар абажа ябадаг болоһон байгаа.